

N O U A FLOAREA A DARURILOR

REVISTĂ PENTRU POPOR

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
CASA NAȚIONALĂ „REGINA MARIA”
PIATRA-N.

APARE ODATA PE LUNA
cu sprîljinul Casei Naționale „Regina Maria”

Abonamentul:
60 Lei pe an — — —
5 Lei numărul — — —

CREDINȚA ȘI EDUCAȚIA

In numărul depe Mai al acestei reviste, vorbind despre strămtoarea morală și materială în care se sbate astăzi întreaga lume civilizată spuneam următoarele: „Pentru înlăturarea falimentului moral în care am căzut, trebuie ridicată școala de toate gradele către menirea ei: aceea nu numai de a preda cunoștinți, dar mai ales de a educa, de a forma caractere, fără care un popor nu poate face un pas înainte”.

Intr'un ziar american New-Jork Evering Post, din 10 Iulie a. c. D-l Profesor N. Iorga spunea: „Nu văd decât două remedii (pentru a ocoli primejdia ce ne stă în cale): Religia și Școala (educația). O redeşeptare religioasă este absolut necesară dacă ținem să salvăm lumea”.

Nu este o conferință internațională în care să nu se strige în urechile societății adormite de azi că civilizația e amenințată cu prăbușirea și totuși reacțiunea împotriva primejdiei întârzie mereu.

Oamenii nu-și mai pot câștiga cele trebuitoare vieții, banul nu mai joacă ca înainte, descurajarea se întinde ca o molimă, mai ales în straturile populației de jos. Când am avut, n'am cruțat. Și statul și noi toți am gospodărit prost strălucitele bogății cu care țara aceasta a fost înzestrată de Dumnezeu; iar pe-deasupra tuturor păcatelor de

care ne-am făcut vinovați, cu deosebire dela război încoace, stă faptul că lumea a început să uite ce e frica de Dumnezeu și rușinea de oameni.

Sdruncinul sufletesc este cel ce ne dă acum lovitura de moarte și dacă lumea nu se desmeticește prin întoarcerea la calea Omeniei și a credinței active, nenorocirea e inevitabilă.. O societate putredă nu poate dăinui.

Prin cine poate începe îndreptarea?

Religia și educația, adică Biserica și Școala sunt căile care duc neîndoelnic la îndreptare, dacă și una și alta vor lucra cu o altă însuflețire decât cea de azi.

Ușurința și ignoranța celor mai mulți dintre conducătorii țării de până acum, au paralizat bunul mers al acestor două mari instituțiuni.

O adevărată harababură domnește la conducerea Bisericii noastre.

Legea de reorganizare „adusă prin influența ardelenilor, a anarhizat conducerea Bisericii. Biserica ascultătoare a ajuns conducătoare și în numele unei false democrații, cu care suntem surziți dela o vreme, am ajuns la lipsa de autoritate de azi, am ajuns la aceia că fiecare face ce vrea. Nimenea din conducători nu este chemat să-și dea seama de activitatea lui.

In școală lucrurile stau și mai

rău. Lă salariul de mizerie se adaugă lipsa de îndemn și de sfat bun, lipsa de înțelegere și de solidaritate în treburi bune; cu un cuvânt, deprimare generală. Care era prestigiul școlii și al dascălului, nu mai mult decât cu 15-20 de ani în urmă și care e acum?

In școală, mai ales, influența politicii a fost dezastruoasă. Sus s'au perindat miniștri după miniștri venind fiecare cu sistemul său de legiferare; iar jos — prin politică — au eșit în primele rânduri ale dascălimei elemente, care altă dată ar fi fost încântați să poată rămânea într'un post modest din un sat îndepărtat.

Va găsi țara noastră un om ca să pună rânduială în Biserică și Școală? De-l va găsi, vom putea privi cu încredere în viitor.

Pr. C. Malasă

Centrele culturale la sate

O chestiune la care foarte mulți s'au gândit dar prea puțini au realizat, este propaganda culturală la sate. Cei cari de fapt sunt și trebuie să fie în fruntea mișcărilor culturale, sunt numai învățătorii și preoții cu concursul diferitelor societăți culturale — acolo unde sunt — iar pe alocurea dau concursul și cei câțiva intelectuali cari eventual s'ar afla în comună cum ar fi: medici de plasă, judecători, avocași, ingineri. Toți acești factori strânși laolaltă, uniți în inimă și simțiri pot realiza un procent de izbândă mai mare decât l'ar realiza unul singur, izolat. Inițiativa aceasta a pornit dela autoritatea cea mai mare care poartă grija culturii naționale, dela d-l Ministru al Instrucțiunii, care insistă și asupra

acestei participări în acțiunea de răspândire a culturii în masele poporului. Această autoritate, prin organele sale de control (inspectorii, revizorii) a pășit la înfăptuirea unor asociațiuni cari li s'au dat numele specific „Centre culturale”. Ele vor avea marea grijă de a răspândi cultura în popor fie în sărbători naționale ori creștinești, fie în șezători, sau la orice ocazie nimerită sau anume provocată. În acest cerc intrând atâși factori luminațori, vor putea mai ușor realiza rezultatele dorite, căci numai așa vor putea să se completeze unul pe altul prin specialitățile pentru care este pregătit. Apoi se știe că într'o propagandă, dacă ceace ai spus azi, n'o mai repeți și mâini și poimâni, că să pătrundă temeinic în sufletul sateanului, nu ajută la nimic. Ori, acest lucru un singur om, învățătorul, n'o poate face, nu'l mai ajunge puterile, ba de la o vreme devine și banal, poate și plicticos, în fața ascultătorilor. E natural dar ca, rezultatele muncii învățătorului, să fi slabe și ca rodul să se reducă la simple stimulente. Când însă vor veni pe rând alături de învățător, care rămâne tot sufletul mișcării culturale, și preotul cu îndemnurile lui către o viață morală, religioasă, iubire de aproapele în forme pe care numai un cunoscător admirabil al teologiei poate redă acest mare simțământ, când va veni apoi judecătorul cu învățămintele lui asupra drepturilor și datoriei omului — spuse prin gura omului de lege, — medicul cu sfaturile lui de păstrarea sănătății, combaterea diferentelor boale etc., inginerul cu cunoștințele lui silvice, agronomul cu cele agricole ș. a. m. d., atunci desigur efectul acestor sfaturi vor avea mai mare răsunet în sufletul țărânului, iar îndemnurile învățătorului către lumina cărții, către respectul de școală și autorități, către ordine, va găsi un

sprijin puternic în exemplele ce li se vor da. Prin cultură se va stărpi superficialitatea care dăunează conștiința omului, căci țărânul nu va mai pleca urechea la toate îndemnurile pline de ură și minciună, nu va fi gata să creadă pe orice vântură țară, căci el știe că alături de el are pe cărturarul care-l sfătuiește și care i-a spus ce-i bine și ce-i rău.

Dar nu-i de ajuns numai mijloacele acestea de propagandă prin conferințe, șezători, serbări etc. Pentru ca propaganda să fie intensă, ea trebuie să fie sprijinită și de publicațiile populare. Acestea însă pătrund greu la sate, iar acolo unde sunt intrate, nu sunt sprijinite îndeajuns pentru ca să li se cunoască roadele. Centrele culturale au merita să pună la îndemână și broșuri precum și foruri menite să dea sfaturi practice sateanilor. Se recomandă printre aceste foi „Albina” cu redacția la Fundația „Principele Nicolae” București, „Vesitorul satelor” cu redacția la Marea Neamț, „Duminica poporului”, „Răsăritul” și ne permitem să recomandăm și modesta noastră foaie.

Mare sprijin vor mai găsi aceste „Centre” și în societățile vechi de cultură a poporului cum ar fi „Astra”

și cu care se recomandă o conlucrare strânsă.

Indemnați apoi sătenii la diferite acțiuni de colectivitate ca: bănci populare, cooperative, obștii sătești, societăți de ajutorare etc.

Prin aceasta ei se vor apropia sufletește de oameni intelectuali cari vor conduce aceste instituții, lucrând în comun se vor îndemna la lucruri bune și prietenie strânsă și vor avea și un sprijin la nevoie pentru care ei vor avea o deosebită recunoștință. Puneți și străuțiți la înființarea băncilor populare cari vor scăpa pe săteni din ghiara cămătarilor. Inspirați-vă la chemarea marelui Haret și urmași-i îndemnurile cari și azi pot fi tot așa de binefăcătoare ca și la vremea când a făcut-o.

Porniți dar la lucru, dascăli ai poporului, lucrați pentru ridicarea păturei țărănești și veghiați la păstrarea bunelor obiceiuri strămoșești, a portului curat românesc, al limbii și al iubirii de rege. Răspândiți cultura dreaptă și cinstită și scoateți afară ura dintre oameni, minciuna și anarhia.

C. Luchian

Reînsănătoșire morală

De la războiul încoace, o boală a pătruns în viața noastră socială. În sufletul tuturor a apăs orice simțire de ideal. Publicul, care bineînțeles are chemarea, nu mai dă nici o atenție, nu mai face nici o efortare cu adevărat desinteresată, pentru scopurile ideale ale societății, ale neamului ale țării. O lene morală, o nepăsare, desigur cu urmări tragice, a lăncezit sufletele tuturor. tocmai acum

când ni se cer voințe oțelite, când ni se cer poate mai mult ca oricând, efortări unanime îndreptate către aceeași țintă. Orice inimă, dacă mai are ceva nobil în ea, orice inimă de Român conștient, ar trebui să formeze din această țintă obiectul meditațiunii celei mai adânci. Dece oare când simțim cu toții starea aceasta morbidă care ne roade societatea și ne destramă națiunea, să rămânem

INDĂRĂT, SPRE HRISTOS!

Trăim vremuri grele, din ce în ce mai grele, vremuri în cari belșugul de altă dată, nu mai trăiește decât ca aducere aminte: „A fost odată!” Au fost odată vremuri mai bune, în cari gospodăria țărânului era înfloritoare — casa îi era casă și masa masă; — funcționarii își primeau salariile la timp; lucrătorul găsea de lucru mai mult decât era vrednic și totul mergea bine.

Astăzi s'a stricat ceva în mașina aceasta grozavă care este statul și toate merg prost, mereu mai prost parcă.

Gospodăriile țării ești sunt vândute la mezar; funcționarii așteaptă cu lunile un salariu ciopârțit ca vai de lume și fabrici mari și vestile își închid porțile, aruncând pe drumuri mii de oameni cari nu-și vor mai putea câștiga „pâinea cea de toate zilele”, decât cerșind, sau altfel și mai rău.

Pretutindeni băntuie pustiuțoare boala aceasta grozavă: Criza!

Schimbarea conducătorilor și venirea în fruntea treburilor țării a celui mai muncitor, mai cinstit și mai învățat Român — profesorul N. Iorga — a făcut să nască în sufletele tuturor, nădejdea unor vremuri mai bune.

Din capul locului doborârii cei noi ai necazurilor noastre s'au apucat cu tragere de inimă de lucru și cu o hărnicie vrednică de toată lauda, ne-au făcut legi peste legi, cu gândul curat de a ne vindeca mai repede de criza această grozavă.

Nu se vede însă nici o îmbunătățire, nici o ușurare. Și nici nu poate să fie altfel, pentru că legile, oricât de multe și de bune, nu ne pot lecu de relele de cari suferim. Legile nu sunt altceva decât niște haine care îmbracă obiceiurile oamenilor într'un anumit timp. Și răul de care suferim noi — criza aceasta grozavă — își are rădăcina înfiptă mai adânc — dincolo de statul

de dinafară al legilor — tocmai în inima moravurilor noastre, a felului nostru de viață.

De aceea, dela legi — oricât de bune — nu poate veni scăpare, pentru că nimeni nu va izbuti să facă să meargă pe un om cu un picior bolnav, făcându-i și la piciorul bolnav un pantalon ca la cel sănătos.

Pentru a scăpa de greutățile ce ne apasă, pe lângă străduințele guvernului, trebuie să adăugăm străduințele noastre, ale fiecăruia în parte, schimbându-ne moravurile și felul de viață.

Căci dela un timp încoace, în felul nostru de viață, în moravurile noastre, a început să sufle un vânt rău, un vânt de rătăcire și de aici ni se trag toate relele de cari suferim și despre cari ne întrebăm atât de mirați: „De unde or fi venit?”

Vântul acesta rău și rătăcitor a băgat în capul oamenilor deprinderea greșită de a judeca oamenii și lucrurile numai cu ochii, numai pe dinafară și

nepăsători ca și când totul a murit în noi, ca și când nu mai suntem capabili de nici un efort? Și nu se poate admite aceasta. Nu suntem noi urmașii acelor străbuni cari au împodobit trecutul cu cele mai mărețe acte? Da l-a împodobit, dar l-au împodobit acei oameni cari dela stoarcerea minții până la cel din urmă strop de energie și până la vărsarea ultimii picături de sânge, au alcătuit o falangă care a luptat fără nici un pic de interes propriu.

Astăzi, fiecare urmărește interesul personal. Cu câtă greutate se înjgheabă astăzi o asociațiune a cărei activitate este ridicarea societății. Nimeni nu aleargă către ea cu sufletul larg deschis, nimeni din îndemnul idealului, nimeni nu are în acest sens o însuflețire deplină, ci se încurcă numai în cazul când i se poate ivi o considerațiune laterală, atunci când pușina lor jertfă ce-ar aduce-o ar fi recompensată fie material, sau cel puțin i-ar servi pentru dobândirea unei pozițiuni sociale. Jertfa sublimă, însuflețirea la munca pentru ridicarea acestui neam a apus aproape cu desăvârșire. Doar pe ici, colo, răsare câte un caz. Dar lipsa de atenție, această amară indolență a spiritului public decăzut, îl descurajează și pe acela. De pildă: Se anunță o conferință undeva într-o comună mare, oraș etc. Vine să vorbească un conferențiar cu renume. La ora anunțată, dintr-o popu-

lație frumoasă, dintr'un număr însemnat de intelectuali chiar, din oraș, vezi în sală, să-i zicem, până la 30 de inși cari — și aceștia — n'au venit din interesul de a asculta conferința, ci din alte motive, poate din politeță sau altă considerațiune. Ceilalți, adică cei mulți și-au găsit alte distracții: cafenele, cărciume, plimbări ș. a. Dar gustul pentru literatura națională? Ceva mai mult decât mort. Cărți ce zac în rafturile librăriilor. Motivul acestei totale indiferențe: toți zic e eriza, sărăcia. Ei bine, nu mai zic că nu ne este îngăduit să ne plângem de sărăcie într-o țară bogată ca a noastră, dar afirm, așa curajul, că nu suntem așa de goliți precum ne credem, nu banii ceiace ne-a secat și ne seacă mereu e altceva mai de preț: **sunt inimile noastre, ele sunt sărace.** Sentimentul, acel izvor cald de însuflețire către ideal, acela a amorțit în noi. O decadentă în toate păturile sociale, o eră de zădărnice, de toropeală, de adormire în evoluția noastră din toate punctele de vedere, o eră ce fatal a urmat acelei epoci de înălțare de încordare supremă, care ne-a împlinit visul cel mai sfânt. O eră de desamăgire nemotivată, care dacă nu se va sfârși, națiunea noastră capabilă de rodnice și înflorire, va cădea într-o noapte adâncă în care se va sbate până îi va suna ceasul cel din urmă.

Dar încă să nu ne descurajăm.

Un fruct când putrezește, sămburele îi rămâne tot tare, tot rodnic și din el poate răsări copacul cel mai falnic. Am credința sfântă că esența spirituală a neamului nostru, nu s'a îmbolnăvit încă. Să ne grăbim a ne folosi de dânsa cât încă mai e vreme. Să reîmprospătăm societatea, să-i punem baze noi. Să căutăm sub coaja putrezită, lemnul încă sănătos. diamantul neamului nostru și lui să-i dăm strălucirea deplină. Da. Pătura de jos, țaranul cu sufletul ferit încă de enervarea dezorientată, pe acesta să-l ridicăm cât mai e timp, căci dacă și el va fi cuprins de nepăsarea neîngăduită, de decepția ce ne-a minat pe unii dintre noi, prăbușirea e aproape. Aceasta e datoria cărturarilor noștri cei mai apropiați de masa poporului. Să ne unim cei cari mai avem o spuză de căldură în sufletele noastre, să ne punem toate puterile și să închegăm baza, sămburele în jurul căruia să se consolideze, să se întărească societatea românească cea nouă, entuziasmată, sensibilă la tot ce înseamnă ideal, desinteresată, imaterială. Reînălțarea morală, reîntronarea moravurilor și devotamentului celor vechi, prăbușirea slăvitei materialismului, în sfârșit ridicarea poporului prin fel de fel de asociațiuni culturale, să ne fie ținta tuturor și chiar datoria multora.

Gheorghe Munteanu
învățător

Credința grozavă, că se poate ajunge la ranguri cât de mari, pe alte drumuri decât pe cele ale muncii cinștite și curate. Munca cinștită a început să fie luată în răs, iar acei pușini cari mai credeau în ea, erau priviți ca niște proști, de către cei ce descoperiseră că drumul cel mai sigur și mai ușor nu mai este al muncii, ci al șmecheriei.

Astfel au ajuns în fruntea treburilor publice toți nepriștici, toți nepregătiți, cari nepriștindu-se la nimic, au încurcat într'un hal fără hal treburile în fruntea cărora ajunseseră, fără a se încurca însă cătuși de puțin la încasarea salariilor cât mai mari și mai grase.

Iată una din pricinile adevărate ale crizei în care ne sbatem și a zăpăcelii în care ne aflăm.

Pe de altă parte, deprinderea de a judeca pe om numai cu ochiul, numai după haine, a făcut ca toate străduințele omului să se îndrepte asupra lăutului acesta trecător — trupul — uitând aproape cu desăvârșire de scântea veș-

nică și sfântă, desprinsă din Dumnezeu: Sufleul.

Toată grija omului a fost să-și împodobiască cât mai grozav trupul, căci haina fiind cel mai ușor mijloc de cântărire a unui om, cu atât se simțea cineva mai crescut în fața sa și a semenilor săi, cu cât eră mai luxos îmbrăcat. Și a pornit o întrecere nebună dela om la om — începând cu femeile și cuprinzând apoi și pe bărbați — o întrecere nebună după pedoabele trupului și a tot felul de nimicuri deșarte.

Pentru a avea o haină cât mai luxoasă care să stârnească admirația și necazul prietenilor și cunoscutelor, femeia s'a strădui în fel și chip, s'a lipsit de alte lucruri trebuitoare gospodăriei, a rupt dela gura copiilor chiar — numai pentru bucuria de a avea haina cea mai scumpă și mai frumoasă, cu care să întunece pe toate cele din jurul său. Dar bucuria aceasta, vai, e de mică durată! O alta a întrecut-o! I s'a dus toată bucuria, a pierit tot farmecul vieții și de acum nu

mai are decât un singur gând: Să-și facă o haină și mai frumoasă! Și nu cruță nimic pentru acest gând. Iși fură soțul sau îl face să fure, îl înșală, se vinde și scoboară tot mai jos în mizeria tuturor păcatelor, uitând de casă și de copii, de iubire și cinste, de muncă curată și de tot ceea ce face temelia unei societăți.

La sate această boală a luxului pe lângă toate relele arătate mai sus, a adus încă un mare rău — care face să i se rupă inima de durere oricărui bun Român. — Sate întregi și-au părăsit frumosul port al strămoșilor, care de mii de ani dăinuște pe plaiurile acestea, înlocuindu-i albul strălucitor, cu pacura hainelor „nemțești“.

Vre-o fată sau vre-un flăcău plecați în slujbe pe la orașe și întorși acasă cu ceva țoale „nemțești“ au început a face pe „lăoieii“ și „cucoamele“ în fața celor rămași acasă. Ceilalți spre a nu rămânea mai prejos au început să se rușineze de portul părinților și strămoșilor lor și au

Ce se petrece în lume.

Omul este iubitor de *vești*, căci din ele trage învățături prețioase. De aceea și noi, începând cu numărul de față, vom da regulat veștile cele mai însemnate din lume și din țara noastră

Și acuma să începem :

Toate țările din lume suferă de o grozavă lipsă de bani ; peste tot e o crâșcare sau criză de bani, cum n'a fost de multă vreme. Iată și care sunt pricinile.

Până la războiu, unele țări se ocupau cu *agricultura*, iar altele cu *industria*. Datorită acestui fapt, schimbul de mărfuri dintre țări era foarte viu, comerțul era în floare și „banul juca”

După războiu, țările industriale au căutat să devină și agricole, iar cele agricole să devină și industriale. Aceasta au făcut-o pentru cuvântul ca nu cumva la un *nou războiu*, țările industriale să mai suferă de foame, cum a suferit de foame Germania în războiul trecut, iar țările agricole să nu mai ducă lipsă de instrumente și mașini, cum de pildă am pățit-o noi.

De aceea azi schimbul de mărfuri dintre țări e slab, comerțul e în scădere și banul nu joacă.

Allă pricină : Lipsa în care ne lăsase războiul, a îndemnat atât țările industriale cât și cele agricole (cum sunt Americile) să producă *munți de mărfuri și de pâine*

Până când lumea s'a *indestulat*, mărfurile au avut căutare și preț foarte bun ; acuma însă prețurile merg tot în scădere iar mărfurile și pâinea puzesc la magazin.

Apoi mulțimea mărfurilor a adus

concurență, deci *scăderea* prețurilor. Mai ales concurența ru-sească a pus vârf la toate.

Rusia, ca să poată avea bani, cu care să lucreze la răspândirea bolșevismului, a scos pe piețele lumii cantități enorme de grâne, lemne, peste sărat etc. Bolșevicii iau hrana dela gura poporului rusesc, pare îl înfometează și o vând peste graniță. În Rusia, nimeni, nu primește pe zi mai mult de *400 grame de pâine*; restul de 600 de grame, până la 1 kg. cât îi trebuie unui om pe zi, este adunat în sute de mii și milioane de vagoni și vândut pe prețuri foarte mici în țările străine. Iată o mare pricină pentru care pâinea noastră n'are preț. Și cum fac bolșevicii cu pâinea, fac și cu alte mărfuri.

Din pricina mulțimei mărfurilor industriale și agricole, suferă toate țările dar mai ales cele industriale.

Așa Germania are 8 milioane de oameni, fără lucru (șomeri), pe care îi hrănește din budgetul statului. La fel e și în Anglia, Italia, Austria, Ungaria, America, etc.

Oamenii politici ai lumii se muncesc să îndrepte lucrurile, așa cum au fost înainte de războiu ; adică țările agricole să facă agricultură, iar cele industriale să rămână numai cu industria.

Dar în calea acestei îndreptări stă marele dușman al omenirii : *războiul*. Popoarele, neavând încredere în tratatele de pace, se tem unele de altele și se înarmează cu o furie nebună. Însă un nou războiu în timpurile de față ar însemna pieirea lumii. De aceea oamenii mari ai lumii luptă pentru desființarea războiului. Prici-

nile dintre popoare să se judece ca și pricinile dintre oameni de anumite tribunale. De altfel s'au și întemeiat două mari tribunale în acest scop : unul la Haga (Olanda) încă înainte de războiu și al doilea la Geneva (Elveția), numit Liga Națiunilor, după războiu

Să nădăjduim că pacea și frăția, pentru care s'a răstignit Mântuitorul vor veni cât mai curând în lume.

Germania este foarte strâmtorată de bani, de aceea datornicii i-au prelungit terminile de plata datoriilor. Tot din această pricină Anglia se împrumută dela Franța cu 40 de miliarde, iar Ungaria cu 7 miliarde.

În alt număr vom arăta de unde are Franța atâta bănet.

Ce se petrece în țara noastră.

Noi, Românii, trebuie să balem metane și să facem cu cea cea mare, mulțumind astfel lui D-zeu că ne-a dat un an îmbelșugat. Căci de mai era și o secetă, după cum e lipsă de bani, apoi eram de sărit în apă. N'avem bani, e drept ; însă avem ce *mâncă*, pe când alte țări n'au nici bani și nici pâine.

Agricultorii însă sunt descurajați din pricina că pâinea n'are întrebare și preț. Să nu se descurajeze, căci este leac și la boala asta. *Grâul românesc este cel mai bun din lume*, așa că va fi totdeauna căutat. Însă nu grâul țărănesc, ci grâul cultivat de *agricultorul luminat*. Așa dar și țărani trebuie să facă agricultură după știința de carte și să producă grâu de calitate bună, cum produceau marii proprietari.

Prețurile mici se pot îndrepta prin mărirea producției la hectar. O cultură

inceput să se îmbrace și ei „boierește” cu putregaiuri de fabrică, plătite cu bani scumpi și grei, rupți dela gura copiilor sau dela alte întrebunțări mai spre folosul gospodărici. Și pentru că niciodată un rău nu vine singur ci aduce după sine și altele, tot așa, părăsirea portului strămoșesc a adus după sine un convoiu întreg de răufăți. Femeile nemai fiind ocupate ca până acum cu torsul, cu țesutul, cu cusutul — cu toată acea industrie casnică ce făcea fala femeii române — a luat drumul crâșmei, drumul pierzător de unde nu mai este întoarcere. Astfel gospodăriile s'au ruinat, oamenii s'au înglodat în datorii și am ajuns cu toții aicea unde suntem.

În ușurința judecății noastre credem că toate relele de care suferim se datoresc numai și numai celor ce ne-au condus țara. O fi și a lor o parte vină de bună seamă, dar cea mai mare parte este a noastră a tuturor. De aceea și leacul nu poate veni în întregime dela guvern, ci la străduințele sale trebuie să

adăugăm străduințele noastre de a merge pe calea cea adevărată.

Noi, „proștii” aceștia — cari cu toată bătaia de joc a șmecherilor ajunși la situații și ranguri mari fără muncă, am continuat totuși să credem în muncă, în cinste și în dreptate, — spunem tuturor, cu toată puterea credinței noastre, că singurul leac al crizei în care ne sbatem, este în îndreptarea noastră a tuturor pe drumul muncii cinștite și curate, care să pună pe ficcare la locul său, și într-o viață frătită la lumina învățăturilor creștinești. O viață creștinească, iată scâmbie ! O viață creștinească adevărată, nu de formă. O viață pătrunsă în cele mai mici amănunte de învățătura Domnului Isus Hristos, care deasupra frumusețelor trecătoare ale trupului, pune frumusețea neperitoare a sufletului, care este înțelepciunea, bunătatea, cinstea și munca cea sfântă.

Aceasta e adevărata frumusețe a omului, nu aceea care iese din împodobirea trupului cu tot felul de nimicuri.

Bucuria pe care o dă frumusețea trupului e trecătoare și mai ușoară decât o spumă și te lasă mereu amar și nemulțumit, pe când bucuria pe care ti-o dă frumusețea sufletului e veșnică și apropie pe oameni între ei, nu îi împiedică și îndușmănește. Nu vă împodobiți deci trupul cu putregaiuri de târg, ci păstrați-vă portul pe care l-au purtat cu mândrie de mii de ani strămoșii ; împodobiți-vă însă sufletul cu florile învățăturii creștinești, căci numai așa vom scăpa de greutatele ce ne învalăuie. Ne-am îndepărtat de Hristos, de învățăturile lui și ne înecăm greutatele ; îndărăt spre El și ne vom mântui. Căci : „în Hristos e biruința tuturor greutateilor”. (Tertulian).

David Ghindăoani

Citiți și răspândiți

Noua Floare a Darurilor

aleasă, pe lângă calitate mărește și cantitatea.

Un hectar produce la țaran 600—1000 kg. iar la agricultorul luminat dela 2000 la 2500 kg., așa că unul încasează la hectar 2, 3 mii de lei, iar celălalt între 6 și 7500 de lei.

Agricultura va aduce câștiguri totdeauna, dar să fie făcută după luminile științei de carte, iar produsele ei să fie vândute prin cooperative. Statul încurajează agricultura, dând un premiu de 10.000 lei de vagonul exportat.

Bani mulți mai pot veni azi în țară pe vitele de căsăpie, care se caută mult în Franța, Italia, Austria, Germania. Transilvănenii și Bucovinenii, care sunt buni crescători de vite, au câștiguri foarte frumoase. O pereche de boi se vinde între 30 și 40 mii lei. La fel se câștigă pe porci și paseri, care iarăși sunt întrebate.

Dacă am avea și noi mintea luminată, câte sute de milioane n'am putea scoate în județul nostru, numai de pe găștele și rățele ce s'ar putea crește așa de ușor pe malurile Bistriței și ale celorlalte ape mai mici. Statul pentru încurajarea creșterii paserilor, a făcut anume școli.

Dar și negoțul de porci, vite, cornute și paseri, nu aduce mari foloase dacă nu e făcut prin cooperative.

Zeci de miliarde ar mai putea veni în țara noastră pe untul de vaci. Danemarca, dela 1½ milioane de vaci, exportă unt de 6 miliarde de lei pe an, iar România dela 2 milioane de vaci de abea exportă unt de 4½ milioane! Țara noastră ar putea crește 15 milioane de vaci, căci e de 21 ori mai mare ca Danemarca, încasând pe unt 35 miliarde pe an! Ca în povești.

Să se știe însă că Danemarca e țara cooperativelor de lăptărie.

Ouăle, iarăși ne pot aduce câștiguri mari. Un ou, care costă la noi între 1.50 leu până la 2.50 lei, se vinde în Elveția, Anglia, Germania, cu 30 de lei. Dacă am socoti 10 lei cheltuielii la un ou, ceea ce e prea mult, tot rămâne un câștig de 20 lei!

Fruitele, s'au socotit că și ele ne ar putea aduce anual peste 10 miliarde. Nucile, merele și prunele au mare căutare. Deasemenea povidla (măg'unul) și marmelada.

Ne oprim aici.

Din cele ce se petrec în țară, putem vedea, dacă am fi oameni luminați, n'am duce lipsă de bani, căci avem câștiguri multe și bănoase. Însă ne lipsește lumina cărții și de aceea suntem în mare strâmtoare de bani.

Peste puțin se deschid școlile. Ca buni Români și frați, vă îndemnăm din tot sufletul să vă trimiteți copii regulat la școală, ca să se poată lumina; altfel vor ajunge robi și slugi

în țara lor, căci străinii vin mereu la noi și ne iau locul în toate.

În țară avem liniște și pace. Mai ales dela suirea pe tron a M. S. Regelui Carol al II-lea, toate lucrurile s'au așezat la matca și la locul lor. Încercările bolșevicilor de a ne tulbura țara nu isbutesc. Feriți-vă de acei ce vreau să vâre vrajba între noi, îndemnându-ne să ne urâm țara, să ne batjocorim și să ne lăsăm credința, să ne bârfim așezămintele și oamenii de conducere.

La 30 August sunteți chemați să alegeți un deputat. Nu luați în ușor niciun soi de alegere, ci gândiți-vă bine pe cine înscăunați. Băgați de seamă că după cum alegeți veți fi și conduși. Noi ca oameni cinstiți vă îndemnăm să alegeți pe omul care vi se va părea că e mai cinstit, mai harnic și mai cu priință pentru binele obștesc. Nu vă luați după făgăduinți deșarte și vorbe goale.

Judecați pe om după fapte.

P. GH.

Insecte și animale vătămătoare.

Puțini se gândesc și știu primejdiile cari ne amenință sănătatea și viața atunci când văd roind în jurul nostru sumedenia de vietăți mici cari la prima vedere nu ne spun nimic rău de cât numai că ne plictisesc prin prezența lor sau prin stricăciunile mai mici sau mai mari pe cari le aduc în gospodărie. Și totuși fiecare muscă, sau ploșniță, sau păduche, sau purice chiar, sau gândac de casă, sau șoarec, sau guzgan, pentru a nu înșira decât pe acestea câte-va, pot aduce necazul îmbolnăvirii și chiar și amărăciunea și durerea morții.

Iată câte-va din bolile cu cari ne îmbolnăvesc unele din aceste mici vietăți atât de nevinovate ca înfățișare dar atât de primejdioase prin relele pe cari le aduc.

Muștele aduc cu ele mai cu seamă diarea, tifosul, disenteria, holera. Felul cum ele ne îmbolnăvesc este simplu și anume: muștele se așează pe toate necurățiile, ele se hrănesc din aceste murdării cari în totdeauna cuprind în ele semințe de boli. De pe aceste necurății muștele iau pe picioarele lor semințele bolilor și le depun pe mâncările noastre

(pâine, covrigi, brânzuri, smântână, mămăliga rece, cârnați, cărnuri etc.) pe cari noi mâncându-le ne îmbolnăvim. Tot așa pot depune și pe pahare, linguri pe tot felul de unelte de masă, iar noi slujindu-ne de acestea fără a le fi spălat bine, inghițim odată cu mâncarea și cu băutura și sămânța boalei aflate pe aceste unelte. Iar la copii mici, înfășați și cari prin urmare nu se pot apara, muștele depun sămânța boalei deadreptul pe buzele copilului care atunci când e pus să sugă i-a de pe buze boala și o inghite odată cu laptele mamei. E destul să băgăm de seamă cum roesc muștele pe pelințele murdare și aruncate sau lăsate descoperite, și a vedea în acelaș timp cum ele apoi roesc și pe buzele altor copii, pentru a fi lămurii asupra acestui fel de răspândire a boalelor diarea și disenteria cari ne omoară copiii. De alt-fel este lucru știut că vara, pe vremea muștelor, diarea și disenteria copiilor seceră zeci, sute și mii de copii iar explicația dată mai sus lămurește foarte ușor cauza răspândirii acestor boli. Tifosul, holera ca și alte boli omorătoare se molipsesc și ele și prin muște. Iar epidemiile de asemenea boli se lămuresc prin aceea că musca nu trăește numai lângă casa în care s'a născut ci călătorește și prin vecini putând sbura până la peste 200 metri depărtare fără odihnă.

Până și oftiga este adusă de muște și lăsată pe mâncările noastre iar molipsirea se face la fel.

Muștele trebuiesc stârpite. Iar dacă băgăm bine de seamă constatăm că cu cât o gospodărie e mai necurată, mai rău întreținută, cu atâta numărul muștelor e mai mare și prin urmare cu atât puțința aducerii boalelor și a molipsirii este mai accentuată.

Dușmanul cel mai mare a muștelor este curățenia gospodăriei. În zadar vom pune sticle cu diferite otrăvuri, sau hărtii otrăvitoare, sau hărtii lipicioase ca și multe alte mijloace, toate cu efecte foarte neînsemnate dacă nu vom pune rânduială și curățenie în gospodăria noastră. Iar ca prac-

tică atâta timp cât muștele nu vor găsi de mâncare, nu se vor înmulți iar acele existente vor muri. Prin urmare nu trebuie lăsată nici o mâncare sau resturi de mâncare sau numai fărâmituri ci le acoperim în dulapuri iar rămășițele și fărâmiturile să fie îndată măturate și arse în soba de la bucătărie. Nu trebuiesc aruncate în afară sau în șanțuri sau pe orice loc deschis nimic din ceiace este scos din casa unui bolnav, de orice fel de boală; toate acestea trebuiesc adunate cu îngrijire și arse sau aruncate în gropile latrinelor. Gunoarele de vite, cari sunt adăpost de milioane de muște, trebuiesc adunate, clădite, iar la 8-10 zile stropite cu var; cu acest mijloc nu numai că stărpim muștele dar mai facem din acest gunoi așa adunat și clădit și stropit cu var un îngrășământ foarte bun pentru ogor. Intr'un cuvânt și pe scurt, gos-

podăria trebuie ținută foarte curat pentru ca muștele să nu aibă ce mânca și unde se prăsi.

Și tocmai pentru cuvântul că muștele călătoresc dela casă la casă, numai atunci când toate gospodăriile vor fi curate, numai atunci nu vor mai fi muște.

Ceiace se petrece cu muștele se petrece și cu alte multe vietăți mai cu seamă gândaci, ploșnițe, purici etc. Și odată gospodăria curată, toate aceste primejdii vor dispărea.

Păduchele dă o altă boală, foarte grea, și anume tifosul exantematic. Zicătoarea că numai mortul nu are păduchi, este o rușine pentru orice gospodină. Leacul în contra lor e mai simplu atunci când vom ști că oțetul este o mare otravă pentru ei și ouăle lor (lindeni), iar rufele și hainele să fie calcate deseori cu un fier de calcat fierbinte după ce au fost spalate.

Dr FLOR

IMPORTANȚA MESERIILOR

În urma războiului, a celui mai mare și mai distrugător războiu din câte au fost și despre care se poate spune că meseriașii l-au dus mai mult și acele armate au învins cari au avut meseriași mai numeroși și mai deștăinuți, depe urma acestui războiu au rămas încă ruini nenumărate care tot dela meseriași așteaptă să fie re-clădite.

Țara noastră a suferit atât de mult, pentru a dobândi întregirea neamului, încât are nevoie spre a se refăce de meseriași mulți și pricepuți.

Ca dovadă că meseriașii au dus războiul, e faptul că populațiile care până în 1915 încă nu aveau armate permanente. Americanii și Englezii, au putut numai în câte-va luni să-și organizeze oștiri care au sdruncinat și înfrânt cele mai puternice forțe dușmane, fiindcă armatele acestor țări erau formate în cea mai mare parte din meseriași, pricepuți în a mânui cele mai complicate tunuri, aeroplane, autocamioane blindate etc.

Dar nu numai în războiu, ci

mai cu seamă în timp de pace, meseriașul face ope a construcției, clădind, instalând uzine, inventând mașini pentru ușurarea muncii, înfrumusețând orașe, parcuri, clădiri ș. a.

Rolul meseriașului în societate e dar din cele mai importante. Acele popoare își au destinele asigurate care posedă o clasă puternică de meseriași bine formați. Aceștia la orice moment pot forma batalioane de specialiști care să împiedice orice atac dușman, garantând liniștea și pacea de care orice națiune are nevoie spre a prospera, ori refăcând ceea ce a distrus sălbătăcia dușmanului.

Acesta fiind rolul atât de frumos și de important al meseriașului în viața de stat, trebuie ca și poporul nostru, depărtat prin firea lui de meșteșug — cioban și plugar prin tradiție — să fie atras către această ocupațiune, unde nu numai rolul îl poate ridica, dar chiar sursele de câștig ce-i sunt asigurate, pot să-l scoată din sărăcie.

O stare de fapt a vremurilor

în care trăim, este un motiv mai mult ca țărâtimea noastră să se îndrepte și către viața de meșteșugar: pământurile cele întinse încep a nu mai ajunge, cerealele sunt în scădere de valoare, iar agricultura nouă cere multă pricepere și știință pe care tot o școală i-o poate da. Școlile secundare cari furnizau un mare număr de cetățeni a căror existență o asigurau *bugetul statului* au început să-și închidă porțile pentru că „vaca cu lapte“ cum îl botezase un basarabean, a început să interce. Cine a avut prilejul să vadă tragedia celor 6 — 7000 de normalişti la luarea posturilor în București, s'a îngrozit de nenorocirea ce-i așteaptă pe toți absolvenții școlilor normale. Acelaș lucru e la învățământul secundar, la preoție, inginerie, medicină etc. De aci încolo învățământul trebuie să ia o direcție nouă. Cea mai sănătoasă direcție este aceea a muncii manuale: meserii și agricultură.

Pentru a avea însă buni meseriași, ori buni agricultori, trebuiesc ca atât băieții cât și fetele să fie dați în școlile de îndrumare în această direcție. Munca cu mâinile nu e o înjosire cum o cred unii mărginiți, ci o faptă de cea mai mare laudă, căci de ea se leagă tot sporul sufletului și al trupului; ea e adevărata muncă creatoare, pentru aceia și vorba că meseria e brătară de aur. Școala muncii, a muncii adevărate, efective, creatoare, nu e alta decât *școala de meserii*; ea face dintr'un copil de 16 ani un om independent, care își poate singur câștiga existența, în vreme ce alții de aceeaș vârstă și poate și mai mari sunt în sarcina părinților.

Pentru vremurile de azi, școala faptelor a făcut dovadă că este mai presus de orice școală, făcând din absolvenții ei oameni deștăinuți de a duce lupta vieții pe seama lor proprie.

A fi meseriaș e o cinste, o vrednicie, căci de lucrul meseriașilor țara are mai multă nevoie spre a se refăce.

De aceea atât învățătorii cât și

părinții copiilor, să indemne și să trimiță pe copii la aceste școli unde și cheltuelile de întreținere sunt mult mai mici și de unde vor ieși cu situație sigură. În județul nostru pentru băeți avem școlile de meserii din Piatra-N. și Tg. Neamț unde prin grija directorilor, elevii au întreținere în internat în schimbul unei taxe mici și unde se găsesc secții conduse de maestri excelenți.

Pentru fete, în afară de școlile profesionale, se află la Bălțatești o minunată școală casnică unde după 3 ani fetele vor ieși cu cele mai bune cunoștințe de gospodărie, croitorie, menaj etc.

Școala aceasta fiind așezată și într-o stațiune climaterică, având și un local foarte îngrijit, are darul să întărească tinerile fete și să le fortifice pentru viață.

Indreptați-vă deci către aceste școli.

C LUCHIAN

Din însemnările unui om al școlii

D-nul Prof. Simon Mehedinți se ocupă într'un număr din „Duminica Poporului“ de pățania bețivilor normaliști care au fost chemați la București să-și aleagă locuri în învățământ. Se știe că mulți din ei au fost bătuți și închisi pentru că au protestat împotriva celor ce i-a făcut să cheltuiască zădarnic pe drum.

Vorbind de această întâmplare, ziarul Viitorul a apreciat faptul în chipul următor: „Copiii Satelor au de bine, de rău un traiu asigurat la casa părinților lor. Copiii sătenilor au totul de câștigat, stând la ei acasă. Spectacolul acesta, al tinerilor care cer slujbe la stat, pentru că să trăiască, ne arată că ne aflăm la o rea cotitură a vieții noastre sociale.“

„Cum adică?“ — zice Domnul Mehedinți „Mă îmbii la școala normală spunând că țara are nevoie de învățători; mă pui la cercare, mă găsești bun pentru carte, mă primești în școală cu socoteala ca să-ți plătesc despăgubiri, dacă nu voiu vrea ca să fiu învățător,

iar acuma, când viu să-mi dai loc ca să-mi plătesc cinstit datoria, acuma mă întrebi de ce caut slujbă la stat? Asta e judecata cârmuitorilor României ?

Iată ce se vor fi întrebat miile de tineri îngrămădiți în piața dela București, ca lucrătorii ce așteaptă de lucru și nu vine nimeni să-i tocmească pe fiecare la treabă unde se pricepe.

Așa-i că sânt deștepți cârmuitorii țării Româneștii ?

Nu vrem să mai turnăm gaz peste foc. Adevărul e că biata Românie de multă vreme e ca o „vădană fără cap.“ Fiecare a făcut în țara asta ce i-a trăznit prin minte. Oameni care nu s'au priceput în trebile școlii nici cătu-negru sub unghie, au turburat viața tineretului, ca și cum copiii poporului Român ar fi fost niscaiva purcei sau căței, pe care doftorii îi cearcă cu fel de fel de otrăvuri, să vadă ce o să li se întâmple...

De aceia, după război, văzând prosteasca îndrumare a școlii noastre, am spus lămurit că mergem la „declasarea tineretului“, adică la o adâncă turburare a copilăretului acestui neam.

Pe atunci însă nimeni n'a voit să deschidă ochii. Orice cărpaciu a fost socotit destul de vrednic să pună la cale școlile României...

Au ajuns miniștri până și oameni de răspântie, care sunt gata să umble cu cobza după ori cine, numai să se afle și ei în treabă.

Iar acuma „Viitorul“ ne vestește că am ajuns la o rea cotitură și că fiii sătenilor au totul de câștigat, Stând la ei acasă !.

Nu-i destul că nenorocești lumea, mai adaugi și o dojană ce sună ca o curată bătae de joc... Iată unde am ajuns.

Numai spunem nici un cuvânt. Ar fi greu să găsim în limba românească o vorbă destul de potrivită cu priceperea celor care au adus tineretul țării în halul în care se află. Atâta dar, vom aminti tot vorba din bătrâni: unde nu-i cap vai de picioare....

Vai de capul celor puși la cale de oamenii de prisos, care s'au amestecat în cârmuirea României dela Răsboiu incoace.

Luna aceasta trebuia să se ducă la București și absolvenții universităților spre a-și căpăta posturi în învățământul secundar. Vor fi de sigur și aici o mie de candidați pe o sută de posturi;

Ce să fac cei care rămân pe din afară și care au cheltuit tot ce au avut spre a-și face o carieră? Candidați siguri la anarhie.

C. M.

Mișcarea culturală la Broșteni

Încă pe timpul Logofătului Al Balș, fostul proprietar al moșiei, Broștenii au jucat un rol însemnat în mișcarea noastră culturală. Aici a luat ființă cea dintâi școală din împrejurimi, unde Balș aduce pe învățătorul N. Nanu. Acest dascăl pion al mișcării noastre culturale prin munca și priceperea sa, face să se ducă faima acestei școli, care în scurt, are elevi din Dorna. Suceava Câmpulung, Neamțu, luptând cu greutate inerentă într'un început întunecos, fără de manuale, programe, local etc. Despre cartea ce se făcea și felul cum se făcea ne povestește în „Amintiri“ însuși I. Creangă, fostul elev câteva luni a lui Nanu, a cărui faimă ajunsese până la Tg. Neamțu.

Balș vinde moșia Regelui Carol I, iar școala trece printr'o nouă fază de progres. Regele Carol I construiește un frumos local în stil Elvețian, unic în felul lui, iar sub însuflețita activitate a neuitatului învățător M. Lupescu școala capătă o reputație din ce în ce mai strălucită. Se perindă pe la această școală cei mai eminenti învățători parte dispăruți parte trăesc și astăzi. Când moșia este proprietatea Regelui Ferdinand, grija și preocuparea de cultura sătenilor devine din ce în ce mai serioasă pentru a culmina atunci când Inaltul Stăpân al moșiei devine A. S. R. Principile Nicolae.

Imediat după războiu a fost o epocă de câștig și de belșug pentru regiunile muntelui. Din plutărit se câștigă roșete. Dar

tot atât se risîpea și petrecerea. Bețiile se țineau lanț cu tot complexul lor de imoralități. Incepuse o degenerare fizico-morală, alimentată puternic de teribilul sifilis, deschizând tot mai larg gura unei prăpăstii ce în scurtă vreme putea să distrugă tocmai elementele cele mai vîguroase și mai specifice ale regiunii muntelui.

În fața acestei triste și inspăimîntătoare realități A. S. R. Prințipile Nicolae s'a gândit la o salvare, care nu poate fi alt fel, decât luminând și sustrăgând pe cei căzuți în mocirlă. Inspirat și ajutat de către d-l Colonel Manolescu mandatarul A. S. și de către d-l D. Popovici Ad-torul Domeniului Prințiar, ridică cel mai frumos și confortabil cămin, înzestrat cu o bogată bibliotecă, sală de lectură, sală de spectacole, cinematograful, Radio, Pathefon Electric etc... o instituție de cultură occidentală. S'au făcut sacrificii ce au trecut marginile admirației. Este prea adevărat că gândurile A. S. au fost încununete de succes, iar rezultatele obținute, la înălțimea așteptărilor. Răsboiul declarat de căminul cultural „celor șapte

cărciune numai din satul Broșteni, ar fi mai ușor, dacă și d-l Prefect de Neamțu ar colabora cu autoritatea d-sale și cu drepturile legale ar realiza, ceace a promis de mult... de câțiva ani.

Activitatea depusă la acest cămin poate fi luată de pildă și de alte instituții; iar gestul A. S. copiat și de atâția sugaci ai bogățiilor pămîntului țării noastre. Dacă A. S., a înțeles să sacrifice 12 milioane pentru a face o viață convenabilă și civilizată sătenilor de pe Domeniul A. S., apoi câți nu sug milioane, profanând pămîntul țării și sfidând pe cei ce muncesc cinstit și demn în această țară. Paralel cu această activitate de regenerare culturală și ca o chemare a timpului A. S. începe și o regenerare economică pentru îmbunătățirea materială a sătenilor care nu au știut să chibzuiască banul când era belșugul, iar astăzi duc o viață grea, având privirile ațintite către palatul de unde va veni mântuirea lor și despre care se va vorbi cu altă prilej.

A. B.

cuitoarelor români, ci pe numele arendașului Ungur și așa comuna Bicaz, a fost exclusă dela împroprietărire.

O nedreptate strigătoare făcută bieților oameni pentru că juriștii comitetului agrar, au ținut la partea formală a lucrului și nu la dreptatea în sine.

Astăzi locuitorii din Bicazul Ardelean, cer în unanimitatea alipirea lor iarăș la Județul Neamț spre care-i atrage nu numai apropierea și legăturile gospodărești, uar mai ales nădejdea că vor găsi aici, mai multă înțelegere a nevoilor lor și un sprijin mai zelos în câștigarea pămîntului ce li se cuvine. Noi credem că vor isbuti; li se cere însă unire și stăruință, fără care chiar și dreptatea se întunecă adesea.

- PREOT C. MATASĂ

AGRICULTURA (istoric)

Trebuința de a munci pămîntul s'a resimțit din timpurile cele mai vechi. Invențiunea primului plug după unii se datorește lui Triptoleme, regele Eleuziei (cetate în Grecia antică). După autorii moderni invenția plugului și munca câmpului sunt mult mai vechi. Trei veacuri înaintea lui Homere, Faraoni Egiptului în fi, care an frăgeau prima brazdă pe pămîntul din fața orașului Memfe, de unde se retrăgea Nilul și din care pămînt trebuiau să încolțească primele spice. În părăutul Chinei, în împrejurări asemănătoare se dădea la astfel de festivități, iar fluviul Galben este martorul unirii simbolice dintre sceptor și plug, în fiecare an.

La Roma, în timpul lui Claudiu, agricultura luase un mare avânt. Un oarecare Columel și-a consacrat întreaga avere (o avere fabuloasă) pentru agricultură. Formase în apropiere de Roma o fermă model unde mai mult de 300 de sclavi de diferite națiuni erau întrebuințați la munca câmpului. El a făcut călătorii în Asia și Africa unde a studiat toate sistemele de agricultură, având o colecție de peste 40 de pluguri. Prima carte de agricultură fu cartea acestui Columel scrisă pe piele de tap care făcu mare valvă.

Mai târziu, după 500 ani, când Italia fu cuprinsă de barbari cari o devastară de tot ce avea mai scump, atunci nemuritoare carte a lui Columel care se păstrase ca prin minune sub stărămăturile templului, aparu ca prin farmec formînd agricultori, după cum evanghelia formase creștini.

DIN NEVOILE BICAZULUI ARDELEAN

Această mare și frumoasă comună românească a fost deslipită de vreo doi ani dela județul Neamț din interesul al câtorva așa zisi „intelectuali” din comună, și alăturată la județul Ciuc. Astăzi oamenii trebuie să străbată 170 km., drum de căruță, până la Mercurea, capitala jud. Ciuc, pe când, până la Piatra nu au de mers decât c.-ca 50 km.

Sătenii au fost ușor de înșelat. Li s'a spus că între alte multe lucruri bune înlesniri ce le-or căpăta din trecerea la Ciuc, va fi și aceea că lucrătorii vor fi împroprietăriți pe pămînturile ce le-au folosit din moștrămoși și care astăzi sunt în proprietatea composesoratorilor ungurești.

E necesară pentru opinia publică o mică lămurire asupra acestei chestiuni, care formează pentru locuitorii din această

comună cea mai dureroasă nevoie.

Toți munții și toate pășunile sunt de zeci de ani cotropite de composesoratele ungurești, vecine Bicazului și aceste composesoratele le arendau cu contract locuitorilor din Bicaz. Arenda însă nu se făcea direct pe numele locuitorilor, ci pe numele unei alte persoane, Ungur, care la rându-i le subarenda Românilor printr'un fel de simple „învoiri”.

Ce să întâmplă astăzi? Comitetul agrar, ocupându-se de această chestiune, s'a condus în deslegarea ei, de legea care spune că sătenii au dreptul să fie împroprietăriți pe pămînturile ce se dovedește că mai înainte, le fuseseră arendate timp de mai mulți ani.

Căutându-se acum vechile contracte de arendare, ele se găsesc făcute nu pe numele lo-

Pregresele agriculturii în Europa au fost încete și târzii. Feudalitatea care părea a fi scutul muncii pământului la început, ajunse mai târziu cel mai înverșunat tiran. Războaiele civile și mai cu seamă războaiele religioase, contribuind foarte mult la ruina agriculturii. Mai cu seamă Franța și Germania suferiră triste efecte ale acestor revoluțiuni de idei. Anglia, mai ferită, a știut de prin secol XII-lea să-și redobândească drepturile sale politice uzurpate de barbari, să intre cea dintâiu pe calea îmbunătățirilor agricole și să fie azi cea dintâiu care merge în fruntea națiunilor de mare cultură. Franța agricolă a trebuit se rămână staționară dela 1789—1829. În multe părți munca pământului s'a mai păstrat cu toate ideile noi de libertate, egalitate și fraternitate ce ieșeau din toate gurile. De vreme 60 de ani însă, o mare mișcare s'a produs. Oamenii cu mari aptitudini, cu spiritele tari, au sprâjinit-o și au apărât-o: S'au format comitete agricole, ferme model, școli de agricultură teoretice și practice, punând astfel agricultura pe adevărata ei cale.

La noi, în România, progresele au fost mult mai rezezi. De 40-50 ani, câmpurile noastre ce erau acoperite de iarbă și burueni, de păduri și mărăcini, astăzi au devenit adevărate grădini. A fost și la noi un timp staționar, atunci când aveam să ne apărăm în contra atâtor dușmani, ce ne invidiau această vale a Dunării, atât de fertilă și atât de dorită de vecinii noștri. S'au dus timpurile păstoritului când mii și mii de turme pășteau pământul și nimeni nu se îndeletnicia cu munca lui.

S'a dus iobăgia, s'au desființat privilegiile, au dispărut moșiile boerilor și

mănăstirilor și agricultura se emancipează, progresează, făcând să se apropie clasă de clasă până ce nu vom avea decât una singură: a oamenilor inteligenți și harnici, muncitorii.

Căci ce este agricultura, dacă nu prima treaptă a civilizației? Ea este baza societății națiunilor agricole. Națiunile puternice numai dintr'ansa își trag forța și strălucirea. Popoarele barbare pot deveni cuceritoare, pot să domniască peste întinderi mari cum au fost Goții în veacul III-lea și Normazii în veacul IX-lea, dar triumful lor e trecător. Și dacă acești barbari au luat cu timpul un rang onorific printre națiuni, este, pentru că contopindu-se cu popoarele cucerite, au aruncat sabia și cuțitul și au stins feștila de incendiatori, luând plugul de coarne și sapa de coadă.

Și înainte de a termina, să reamintim convorbirea lui Duguesclin, salvatorul Franței din secolul al XIV-lea care a curățat țara de bandiți și de Englezi. Dânsul gonise cele din urmă trupe Engleze și însoțit de un singur om, pe căi lăturalnice vroia să se ducă la castelul său Broon din scumpa lui Britanie. Trecând prin fața unui lan mare de arătură în zori, zări vreme 12 țărani cari se găteau de muncă.

— „Ei, oamenilor, le zise el, ce aveți de gând să faceți aici?”

— „Vrem să sămănăm grâu, domnule, răspunseră țărani.”

— „Foarte bine faceți, copiii mei, răspunse Duguesclin, munciiți, să nu uitați că fertilitatea pământului face pe oameni tari și pe soldați bravi, și cu cât vom avea mai multe spice în Franța, cu atât mai puțini Englezi vom avea.”

Luchian

de „reorganizări”, care de cele mai multe ori nu înseamnă decât să scoți un sătul și să pui în loc un partizan flămând.

Rând pe rând marile partide politice au stat la cârma țării, unele mai puțin, altele mai mult, în tot cazul destul să poată cunoaște fiecare că însemnate isvoare de bogăție ale țării căzuse în „dezorganizare” și nu puteau da statului venitul convenit: pădurile, vămile, pescăriile, etc.?

Cum ar fi putut îndrepta lucrurile vechii politicieni când pentru ci *partizanal* a însemnat totdeauna cu mult mai mult decât însăș țara? Cum să oprească ei risipa, când doar din risipa aceasta își hrăneau partidul?

Lipsurile bugetelor nu se îndeplineau cu spor de muncă și cu gospodărie cuminte, ci alergau cu toții la noi biruri până ce am ajuns în halul de azi că tot venitul muncii tale cinstite nu-ți ajunge să plătești puzderia de dări și taxe.

M.

Mania autonomiilor

Sustragerea de sub orice control și autoritate mai superioară este în spiritul vremii de astăzi, în epoca care s'ar putea numi a autonomiilor.

Tendința omului spre libertate este firească, totuși nevoia de a ne strânge la oaltă și a forma o societate, a cerut individului să-și acomodeze viața cu ceilalți, să-și impună anumite sacrificii asupra libertății lui. Interesele superioare ale omului au cerut această restrângere.

Când însă acum mai în urmă, viața noastră s'a materializat în chip neobișnuit, a început să se manifeste și tendința omului spre cel mai sălbatec egoism, spre animalizare.

Dacă sub acest aspect analizăm mulțimea autonomiilor ce azi fenomenul ni se arată foarte explicabil și putem constata și aici unul din simptomele molimei ce împinge spre anarhizarea vieții.

Autonomii la toate serviciile mai bănoase ale statului, auto-

UN FAPT MARUNT

Zilele acestea s'a putut citi în gazetele de București un fapt, căruia, mulți din noi, nu i-am dat mare importanță. „Constatăndu-se că în ultimii ani serviciul vamal a fost complect dezorganizat, ministerul de Finanțe a dispus să se ia măsuri de reorganizare”.

Dar știți ce înseamnă serviciul vămilor pentru vistieria statului? Înseamnă un venit de sute de milioane lei pe an. Și pentru că un astfel de serviciu să ajungă de abia acum la cârpeală, vă puteți închipui, voi cei ce nu puteți să vă primiți nenorocitul de salariu de 3-4 luni, în ce hal se găsește gospodăria statului nostru. Nu suntem serviți oare, de ani de zile numai cu știri de: fraude la vămi, fraude la spirt, fraude la păduri, fraude la pescării? etc.

Serviciile prin care Statul își administrează averea și veniturile se constată că sunt azi dezorganizate. Și fiindcă statul are totuși nevoie de bani, de unde să-i ia mai ușor? Desigur că din buzunarele bietului contribuabil sub formă de felurite biruri, din reducerea salariilor și din aruncarea pe drumuri a atâtor mici slujbași. Desigur, e mult mai ușor și comod acest mijloc, decât cel al unei bune gospodării. Se face economie când e vorba de câte-va sute de lei, când e vorba de pâinea celui necăjit; când e vorba însă de risipa milioanei nu răspunde nimeni și nici de furtul lor, ci se așteaptă ani de zile până când îi vine în gând unui Ministru să „reorganizeze serviciul”. Să ne ferească Dumnezeu de astfel

nomi în școală, în biserică și n'ar fi de mirare să vedem mâine poimâne cerându-se autonomi și în familie: Copii autonomi, bărbatul autonom și de ce n'ar fi și femeia autonomă?

Animalul nu e deajuns numai să-l dresezi, să-l rafinezi, dar trebuie să-l și stăpânești și omul până va fi om, în accepțiunea superioară a cuvântului, va mai trebui încă multă vreme frânat.

Că frâul e bine să fie dulce și omenos, e sigur; dar frâul trebuie să fie frâu.

Pentru autonomi n'ă venit încă vremea, omul e încă sălbatec.

M.

INFORMAȚIUNI

Casa Națională, sub auspiciile căreia apare și această revistă, fiind un câmp de muncă comună tuturor intelectualilor care ar dori să lucreze pentru luminarea poporului, un câmp de luptă culturală în afară de orice considerație de ordin politic; pune localul său din Piatra la dispoziția cucernicilor preoți și a d-lor învățători care se pot aduna aici ori când fie pentru interesele breslei, fie pentru consfătuiri privitoare la o activitate culturală.

Ar fi de dorit și de mare folos consfătuiri comune între preoți și învățători, consfătuiri care pot aduce mult bine și urări în activitatea lor din sate.

Cucernicilor Preoți, ca și tuturor celor ce se interesează de bunul mers al Bisericii li se recomandă revista bisericească „Viitorul” unde se poate găsi un prețios material pentru înțelegerea și aplicarea greutăților prin care trece biserica noastră strămoșească, dela o vreme încoace.

Unii din fruntașii bisericii noastre din dorință de a li se spori și mai mult puterea și strălucirea, au făcut să începem a pierde acum și din puținul ce-l mai aveam. Au cerut autonomie și complectare, iar nu salarizare, pentru că să ajungem a nu o avea aproape, nici pe una nici pe alta.

Domnii învățători și cucernici Preoți sunt rugați a ne trimite dări de seamă asupra ori cărui eveniment cultural mai de seamă din localitatea respectivă.

Ne-ar fi de mare folos și propuneri bine chibzuite asupra activității cultural — educative care trebuie îndrumată în mijlocul poporulul.

Inscrierile pentru școala de cântăreți din Piatra-N. se fac între 15 și 30 Septembrie a. c.

În ziua de 1 Octombrie are loc examenul de corijență, când încep și cursurile.

Cucernicii Preoți și domnii învățători sunt rugați a îndruma spre această școală elemente cu voce frumoasă, făcând cu aceasta un serviciu Bisericii care are nevoie de buni cântăreți.

— IN EDITURA —

„Cultura Românească” S. A. R.
BUCUREȘTI I. — STR. PITAGORA No. 18
au apărut GEOGRAFIILE

ROMÂNIA ȘI CONTINENTELE

PENTRU
CLASELE III și IV PRIMARĂ
LUCRATE DE

C. SPOREA C. STAN
Dir. școlii norm. Inspector școlar
din Deva

C. LUCHIAN

Revizor școlar

Aceste cărți sunt o podoabă a învățământului primar; scrise într-o frumoasă limbă românească, au numeroase și variate ilustrații, iar ca tehnică sunt ireproșabile

Răspândiți

Noua Floare a Darurilor

Pentru părinți și corpul didactic primar

Cu prilejul începerii noului an școlar, recomandăm cu toată căldura lucrările didactice ale distinșilor noștri autori din județul Neamț: Ion Drăgan, Al. Gheorghiu, P. Gheorghieasa și Tr. Belcescu:

1. Carte de Citire pentru cl. II primară	Prețul 40 lei
2. " " " " " III "	" 47 "
3. " " " " " IV "	" 60 "
4. Abecedar partea I și II de I. Drăgan, P. Gheorghieasa, Tr. Belcescu și pictorul Onoriu Cretulescu	" 30 "
5. Abecedar colorat p. I și II de Al. Gheorghiu, A. Voinescu și I. Simionescu	" 30 "
6. Aritmetică pentru cl. I de A. Gheorghiu, Voinescu, Caracudovici	" 18 "
7. " " " II " " " " " "	" 20 "
8. " " " III " " " " " "	" 19 "
9. " " " IV " " " " " "	" 20 "
10. Gramatica p. cl. III de I. Drăgan, P. Gheorghieasa, T. Belcescu	" 20 "
11. " " " IV " " " " " "	" 18 "
12. " " " V " " " " " "	" 18 "
13. " " " III " Al. Gheorghiu, A. Voinescu, I. Simionescu	" 15 "
14. " " " IV " " " " " "	" 16 "
15. Geografia jud. Neamț " " " " " "	" 21 "
16. " României " " " " " "	" 43 "
17. " Contineatelor " " " " " "	" 41 "
Idem de C. Stan, C. Sporea și C. Luchian	
18. Lecturi geografice p. cl. III și VII de A. Gheorghiu, Caracudovici, Bratu	" 40 "
19. " " " IV " V " " " " "	" 25 "
20. " " " IV " VI " " " " "	" 25 "
21. Caete de caligrafie pentru clasele I—IV de A. Gheorghiu și alții	" 8 lei caetul
22. Manualul plugarului p. cl. V, școlile de agricultură de iarnă și săteni, de I. Ciulei, Gh. Cojocariu, Gheorghieasa, Belcescu	" 30 lei
23. Grădina săteanului p. cl. VI, șc. agr. de iarnă și săteni, de aceeași autori	" 30 "
24. Manualul Crescătorului de vite, p. cl. VII, șc. agr. și săteni " " " "	" 30 "

ALTE LUCRĂRI

1. Dușmanul nostru copilul de I. Drăgan prețul 60 lei
2. Întâituri în Domeniul școlii active de Tr. Belcescu, prețul 60 lei
3. Carnet de note și observații de P. Gheorghieasa, prețul 6 lei

Toate aceste lucrări, pe lângă că sunt clasificate printre cele mai excelente ca metodă, material, original folosit, expunere vie și atrăgătoare, mai au o calitate superioară, care le face accesibile copiilor din regiunea noastră: sunt scrise în cea mai curată și mai dulce limbă românească, în limba în care a scris Creangă, Eminescu și Alexandri.

Sunt lipsite și de neologisme și de muntenisme.